

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsekkelt áron számít.
— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Keglevich István gróf párbajban elesett.

Budapest, máj. 29. Keglevich István gróf és Hencz Károly országgyűlési képviselők közt a szombati képviselőházi összekocczanás miatt ma délelőtt kilenc órakor kardpárbaj volt a Fodor-féle vívóteremben. Keglevich István gróf segédjei Károlyi György gróf és Münnich Aurél, Hencz Károly segédjei Buzáth Ferencz és Szabó István országgyűlési képviselők voltak.

Keglevich István gróf a segédek határozott tiltakozása ellenére azt követelte, hogy a szurás is megengedtesse.

Az összecsapásnál Keglevich gróf mindjárt hevesen támadt és a szó szoros értelmében belerohant ellenfele kardjába, amely Keglevich szívét átszúrva, a hátán jött ki.

Keglevich István gróf összeesett és rövid haláltusa után meghalt.

Budapest, máj. 29. Keglevich István gróf és Hencz Károly segédjei végkimerülésig vivandó kardpárbajban, a szurás megengedésével állapodtak meg. Ma délelőtt kilenc óra után, mikor a párbajra a Fodor-féle vívóteremben összegyűltek, Fodor vívómester arra kérte Keglevich István grófot, hogy mellőzze az általa küldött kardokat.

— Olyan kardokat küldött, kegyelmes uram, — mondá Fodor, — hogy borzalmas mérsárlás történhetik velük.

A vívómester tompavégű párbajkardot ajánlott, de Keglevich azt ridegen visszautasította.

Végül a segédek úgy határoztak, hogy nem a Keglevich gróf által küldött kardokkal, hanem hegyesvégű lavassági kardokkal történjék a párbaj, bandázs nélkül, a szurás megengedésével.

A viaskodás megkezdésénél Keglevich István gróf mindjárt előre rohant Hencz felé és szurást akart intézni Hencz nyakának baloldala felé, de Hencz elparirozta Keglevich kardját, mely a földre zuhant, miközben Keglevich valósággal beledőlt ellenfele kardjába.

A katasztrófa egy pillanat alatt történt. Keglevich István gróf megtántorodott, hanyatt vágódott a földön és néhány perc múlva meghalt.

A párbaj hírére a rendőrség rögtön megjelent a helyszínen, jegyzőkönyvet vett föl, kihallgatta az ellenfélt és a segédeket s a holttestet kiszállította a boncsoló-intézetbe.

A rendőrség a vizsgálat során megállapította, hogy Keglevich István gróf a párbaj előtt három levelet hagyott hátra, még pedig egyet egy rokonának, egyet a titkárnak és egyet segédeknek.

A tragikus kimenetelű párbajban szemben állott ellenfelekről a következő életrajzi adatokat közöljük:

Keglevich István gróf 1840 december 18-án Bécsben született; atyja Keglevich János gróf, az ismert humanista és kormányfő volt. Tanulmányai bevégeztével 1857-ben a katonai pályára lépett s a 11. számú dzsídás-ezredben főhadnagyságig vitte. Az olasz hadjárat után kilépett a hadseregből. 1861-ben a főrendiház korjegyzője volt. 1865-ben tagja lett a képviselőháznak s a konzervatív párthoz tartozott. Az alkotmányos minisztérium kinevezésekor letette mandátumát s ez időtől fogva kizárólag gazdaságának szentelte idejét. Nyilvános szereplése e téren 1880-ban vette kezdetét, midőn a bars megyei gazdasági egyesület élére állott. Számos reformot kezdeményezett s főleg a hitelszövetkezetek érdekében fejtett ki nagy tevékenységet; felállította továbbá a zsitvaujfalusi földműves iskolát s a jótékonyteremtés terén is buzgólkodott. 1883-ban hozzáfogott a magyar bortermelői országos szövetkezetének létesítéséhez; e vállalkozása azonban nem sikerült. Az országos gazdasági egyesületben és a szesztermelői országos egyesületében szintén élénk tevékenységet fejtett ki. Politikai szereplésének fonalát a főrendiházban vette fel ismét, midőn a keresztény-zsidó házassági törvényjavaslat tárgyalásakor a javaslat mellett tartott beszédével nagy feltűnést keltett. 1884-ben megválasztották az aranyosmaróthi kerületben országgyűlési képviselővé pártönkivüli programmal, de később a szabadelvű párthoz csatlakozott. Az 1885-ik év elején, Podmaniczky Frigyes báró visszalépése után, a magyar királyi Operaház és a Nemzeti Színház intendánsává nevezetvé ki, mandátumáról lemondott, de újra megválasztották. Intendánsi állásáról 1887 vége fele köszönt le. A cenzus alapján való főrendiházi tagsági jogát elvesztvén, a király a főrendiház élet-hossziglani tagjává nevezte ki. Kezdeményezésének köszönhető a budapesti Vígyszínház létesítése, amelynek elnöke volt, amíg 1896-ban újra az állami színházak élére került, de ez állásától később ismét megvált. Az ezredéves ünnepségek alkalmával rendezett hódoló felvonulásban ő vitte lóháton Szerbia lobogóját. 1899-ben valóságos belső titkos tanácsos lett; a császári és királyi kamarási méltóságot már előbb megkapta. Az idei általános választások alkalmával a máramaros megyei técsői kerület választotta meg képviselőjévé szabadelvű programmal.

Hencz Károly 1877 október 31-én született Elek községben, Arad vármegyében. Az egyetemet Budapesten és Kolozsváron végezte. 1901-ben a budapesti egyetemi kör elnöke és az ifjúság vezetője volt. Résztvett a keresztmozgalmakban. Egyetemi tanulmányainak befejezése után a közigazgatási pályára lépett.

Az idei választások alkalmával a sopron-megyei lövői kerületben választották meg képviselővé néppárti programmal.

A válság.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 29. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt.

— Szomorú jelentéssel kell kezdenem az elnöki bejelentéseket, — mondá Justh Gyula, — Keglevich István gróf hirtelen elhunyt.

Ajánlja és indítványozza, hogy elhunyt fölétt jegyzőkönyvi részvétét fejezze ki a Ház.

Ehhez a Ház egyhangulag hozzájárult.

Bejelentette ezután az elnök, hogy Bánffy Dezső báró pápai mandátumáról lemondott és a szegedi mandátumot tartja meg.

Gulner Gyula jelenti, hogy Radisics Jenő orczyfalvi mandátuma ügyében a vizsgálat megejtésével Mezőssy Béla képviselőt bízták meg.

Günther Antal jelenti, hogy Hadik Sándor gróf mandátuma ügyében Endrey Gyula képviselőt bízták meg a vizsgálat megejtésével.

Endrey Gyula az esküt azonnal leteszi.

Ezután megválasztotta a Ház a harminczgyes kivándorlási bizottságot, továbbá a közgazdasági, a mentelmi, az összetérhetetlenségi és az Erzsébet-szobor-bizottságnak egy-egy tagját.

Erre Kossuth Ferencz röviden megokolja indítványát az autonóm vámtarifa ügyében.

Károlyi Sándor gróf helyesli Kossuth indítványát.

Lászlár Pál a külön vámterület felállítását és mezőgazdasági viszonyaink rendezését sürgeti.

Markos Gyula Kossuth Ferencz indítványa mellett szól.

Az ülés folyik.

A háboru.

Az orosz hajóhadat a japánok tönkretették.

Szent-Pétervár, máj. 29. Csifuból táviratozzák az orosz táviró-ügynökségnek, hogy a balti flotta véletlenül találkozott a japán hajóhaddal s azzal harcra bocsátkozott. Részletek hiányoznak.

Tiencsin, máj. 29. A Csusima szorosban tegnapelőtt nagy tengeri csata volt, mely a japánok győzelmével végződött.

Páris, máj. 29. Az itteni összes lapok kaptak táviratokat az orosz flotta nagy vereségéről. A csata részletei még ismeretlenek.

Tokio, máj. 29. Az itteni hadügyi körök teljesen hallgatnak a harcstéri jelentésekről. E hallgatást holnapig semmi szín alatt nem törlik meg. Ugy a kábelek, mint a táviróvonalak zárva vannak a hírlap-tudósítók előtt.

London, máj. 29. Egy itteni nagykövetség Kinából tegnap a következő táviratot kapta:

A japánok Csusima mellett teljes győzelmet arattak az oroszok fölött. Négy orosz páncélos elsüllyedt, több orosz hajó harcsképtelenné lett. Rosdesztvenszkij flottája teljesen szét van szórva.

Washington, máj. 29. A nagazaki amerikai konzul táviratozza, hogy a tegnapi tengeri csatában egy orosz hadihajót felrobbantottak, négy másik elsüllyedt, köztük a Kamesatka nevű arzenál-hajó, mely arra a célra volt berendezve és iparosokkal ellátva, hogy utközben a hajók sérüléseiket kijavíthassák.

Róma, máj. 29. Az itteni Tribuna táviratot kapott Tiencsinből, mely szerint tegnapelőtt reggel öt órakor a japánok fényes győzelmet vívtak ki az orosz flotta fölött. Négy orosz hajó elsüllyedt: igen sok orosz hajó roncsosá lővetett: egy része a flottának elmenekült. Az orosz hadiflotta ezzel teljesen tönkre van téve.

Tokio, máj. 29. Hivatalosan megerősítik, hogy tegnapelőtt a Csusima-szorosban nagy tengeri csata volt, amely a japánok győzelmével végződött. Rosdesztvenszkij hajóhadának legnagyobb része elpusztult. Tizenkét hadihajó elsüllyedt vagy zsákmányul esett. Több szállítóhajó és torpedóvadász hajó a legénységgel együtt elsüllyedt. A megmaradt orosz hajók észak felé menekültek.

Elsüllyesztett amerikai gőzhajó.

Tokio, máj. 29. Rosdesztvenszkij május 21-én Formosa látóhatárában egy nagy amerikai gőzhajót elsüllyesztett. A legénységet megmentették.

Az orosz forrongás.

Sudlce, máj. 29. Tegnap több száz zsidó a városon kívül egy erdőskében gyűlt össze. A katonaság bekerítette s a fogházba hurcolta őket. Az összeütközésnél ötven zsidó sebesült meg, köztük heten súlyosan.

Nacsiseván, máj. 29. E hó 25-én huszonkét örményt és két mohamedánt agyonlőttek. Négy összeégett tetemet találtak. A sebesültek száma ismeretlen. Giabrach községben két örményt öltek meg.

A tornaverseny győztesei.

Budapest, máj. 29. Az országos ifjusági tornaversenyen tegnap a selyemzászlót és a vándordíjat a sepsi-szentgyörgyi gimnázium csapata nyerte el.

Öngyilkos író.

Budapest, máj. 29. Neményi Lajos, képzőművészeti író, gyógyíthatatlan betegsége miatt agyonlőtte magát.

A vasmunkások sztrájkja.

Budapest, máj. 29. Harmincezer vasmunkás kimondotta a sztrájkot.

Kettős rablógyilkosság.

Resiczabánya, máj. 29. A közeli Tirnova községben az éjjel Keppich Samu kereskedőt és feleségét meggyilkolták és kirabolták. A rablógyilkosok elmenekültek.

Torpedóhajók megrendelése.

A hadügyi kormány, a Zeit jelentése szerint, a Danubius-Schoenichen-Hartmann-téle hajógyári részvénytársaságnak szerződéses megbízást adott hat torpedóvadász hajó és tíz torpedónaszád szállítására. A szerződés kötelezi a jelzett céget, hogy Fiumében hajógyárat állítson.

Horvát és dalmát képviselők mozgalma.

Zágrából jelentik: Az összes ellenzéki pártok tartománygyűlési képviselői értekezletet tartottak, amelyen a magyar válsággal szemben való állásfoglalásról tanácskoztak. A vita befejezése után bizottságot választottak, mely akcióprogramot fog kidolgozni. A programot a képviselőknek június 6-án tartandó teljes ülésére elterjesztik, aztán felhívják a dalmáciai, isztriai és a szlovén képviselőket, hogy az akcióra nézve nyilatkozzanak.

A Fiumében megjelenő Novi Liszt-ben Milics Vinko spalatói képviselő és polgármester a dalmáciai képviselők akciójára a következő tervet terjeszti elő:

Határozza el a dalmát tartománygyűlés, hogy Dalmáciát kapcsolják össze Horvátországgal. A horvát többség válasszon bizottságot, amely a zágrábi országos gyűléssel kezdjen kiegyezési tárgyalásokat a kiegyezés revíziójának posztulátumait illetően, Budapesten pedig a magyar törvényhozás többségével, hogy tisztában legyen azzal, hogy támogatást nyerhet-e Dalmáciának Horvátországba való bekebelezése ügyében. Csak akkor kaphatná meg Magyarország belső és gazdasági politikája az igazi direktívát. A magyar függetlenségi párt hivatott a Szent István koronája országai egységének helyreállítására. Dalmáciával együtt jár a Quarnero-szigetek revindikációja is. Dalmáciának Ausztriában nincs helye.

KÜLÖNFÉLE.

Montecuccoli gróf Fiumében.

Haditengerészetünk főparancsnoka, Montecuccoli Rudolf gróf tengernagy, tegnap Lussinpiccolóból a Pelican hadihajóval kikötőnkbe érkezett. Ma szemléli meg a tengerészeti akadémiát s még ma este el is utazik innen Bécsbe.

Új tengerésztisztek. Lapunk szombati számában jeleztük a tengerészeti hatóság előtt megtartott tengerésztiszti vizsgák eredményét. Most alkalmunk van a sikeresen vizsgázottak névsorát közölni. Kapitányi vizsgát tettek: Bete János Ragusából, Gepulics Bonifác Costrenából, Probst Elemér Aradról és Tadicz Ferencz Zágrából. — Hadnagyi vizsgát tettek: Battistin János Lovranából, Sprin-

ger Károly Kaposvárról, Urban Máté Ragusából, Priestar Manó Zágrából, Filinics Janos Parenzából és Bakinics Károly Lovranából.

Egy Lloyd-gőzös balesete. Sanghaiból jelentik, hogy a Maria Valeria osztrák gőzhajó Kinshuey China-Mutual gőzessel összeütközött és súlyos sérüléssel Vusungnál zátonyra került. A Maria Valeria egyike a legnagyobb Lloyd-gőzöseknek és e hó 21-én indult Kobeból Triesztbe. A gőzösek, amelyet leginkább teherszállításra használnak, 4235 tonna a bruttó sulya és 2800 lóerővel működik. Személyszállításra csak egy, husz-ágyas osztály szolgál a hajón. A hajót most a sanghai dokkba viszik javítás végett. A balesetért, amely emberéletet nem követelt áldozatul, a China-Mutual hajóstársaságot vonják anyagi felelősségre. — Ujabb jelentés szerint a Maria Valeria pénteken reggel hagyta el Sanghait s alig ért a Vusung folyó torkolatáig, nekiment a Kinshuey angol gőzös s betörte az oldalát. A második számú raktárt elárasztotta a víz, de a raktár szokásosan izolálva volt a többi hajóraktártól s így nem süllyedt el a gőzös. A kapitány, Berbenovics Péter, a Vusungba vitte hajóját s beletelik három hét, mire kitatarozzák a gőzöst. Konstatálva van, hogy az angol kapitány volt a hibás s így az ő hajótulajdonosa visszatéríti az egész kárösszeget.

A magyar tengerészakadémiában az írásbeli vizsgálatok június 5-én kezdődnek, a szóbeliek s az érettségi pedig 19-én. Az érettségi vizsgára eddig tizen jelentkeztek.

A cantridai tengeri fürdőt tegnap delután nyitották meg. Az idő kedvezett az ünnepségnek s Fiuméből több száz vendég jelent meg. A zenét a 79-ik gyalogezred zenekara szolgáltatta. A tenger vize ugyan a napokban dühöngött bőra következtében hűs volt, de azért 70—80 személy mégis megfürdött.

A kereskedők dalmáciai utjának elhalasztása. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület szakelőadói testülete szombaton este értekezletet tartott, melyen az egyesület által rendezendő dalmát-albán tanulmányutal foglalkozott. A szakelőadói testület számos tagjának abbeli véleményére, hogy a tanulmányut jobban megfelelhetne céljainak és eredményesebb lenne, ha az ősz elejére halasztatnék, az értekezlet kimondta, hogy a uniós hó első napjaira tervezett utazástól eltekint és a tanulmányi kirándulást ez év szeptember havára halasztja el.

Lovrana fejlődése. Mult csütörtökön és pénteken fontos határozatot hozott Lovrana község képviselőtestülete. Elhatározták, hogy megkeresik az osztrák kormányt, hogy Lovranát a gyógyhelyek közé sorozza. Elhatározták továbbá a község csatornázását, új közbiztonsági építést és új temető létesítését. Minde munkálatok véghezvitelére 250.000 koronás kölcsön felvételét szavazták meg.

Bolgár hallgatók a zágrábi egyetemen. Zágrából jelentik, hogy az ottani egyetemre 300 bolgár ifju kérvényt nyújtott be, hogy felvétessék magukat. Az ifjak a szófia egyetemnek voltak hallgatói, de onnét, miután tanáraikkal szemben engedetlenek voltak, kitiltották őket. A zágrábi egyetem tudtukra adta, hogy ha a szófia egyetemről kiállított elbocsátó-bizonyítványt mindegyikük fel tudja mutatni, semmi akadálya sem lesz felvételüknek.

Drenova alközség kataszteri birtokrendezése ügyében külön bizottság működik a nevezett községben. Mattiasi Lajos bíró elnöklése alatt s az egyes birtokosokkal az ottani iskolaépületben berendezett hivatalban tárgyal a bizottság. Mintegy három hónapig fognak tartani e tárgyalások.

Tolvajlás a hajón. A Mazaleh angol gőzösről tegnap reggel elloptak egy értékes vizhatlan ponyvát. A rendőrség a tolvajt egy huszonkét éves kosztrenai suhancz személyében elfogta; akkorára ez azonban a ponyvát már eladta husz koronáért egy olasz hajónak.

— **Tettenért zsebtolvaj.** Egy szerencsétlen ember ma annyira megfélemedett magáról, hogy zsebtolvajlást akart elkövetni, de persze, ügyetlen lévén, rajtavesztett. A vasuti állomásnál árverezték ma a kupéban talált tárgyakat s árverelt egy *Samu* nevű ember is, a Riboli-czég alkalmazottja. Mellette állt s szintén árverelt *Carina* Emil fiumei fiatal kereskedő, egy atleta-termetű uriember, ki pénzt ezuttal, a könnyebb fizetés végett, kabátja jobboldali alsó zsebében tartotta. Egyszer csak pénzért nyult a zsebébe s abban egy idegen kezét talált. A *Samu* keze volt, akit elszédített a sok bankó látása. Persze megfogta a szerencsétlent s miután botjával összevissza verte, maga vitte a Deák-korzóra s ott egy rendőrnök adta át. Az esetnek természetesen sok nézője volt.

SZINHÁZ.

Szoyer Ilona bucsufellépte.

Szokatlanul szíves és lelkes ovációkban részesítette Fiume közönsége *Szoyer* Ilonát szombat esti bucsufellépte alkalmával. A vendégművész legjobb szerepeinek egyikét, *Denise*-t játszotta a *Nebántsvirág* operettben. A szinkór a szó szoros értelmében az utolsó zugig annyira megtelt közönséggel, hogy az állóhelyeknek szánt téren valósággal mozogni se lehetett. Mikor *Szoyer* Ilona megjelent a színpadon, a tapsnak olyan vihara fogadta, aminőt csak ritka művésznőknek adatik hallani. És a közönség tapsoló kedvét csak fokozta az előadás folyamán a bájos művész előadói éneke és játéka. Ebben a szerepben *Szoyer* Ilonának alkalma nyílik gazdag művészi talentumának egész kincsestárát ragyogtatni a közönség előtt. Nem is volt olyan énekszám, olyan jelenés, amelyet hosszantartó, meg-megújuló taps ne jutalmazott volna s elhalmozták gyönyörű virágadományokkal is.

Kitűnő volt és viharos tetszést aratott *Nyáray* Antal *Celestin-Floridor* szerepében. *Faludy* Károly (*Champatreux*) szépen és hatással énekelt. *Várnay* Jenő az őrnagy, *Gonda* Pista a színigazgató, *Vihary* Lajos a rendező és *Borbély* Sándor *Loriot* őrmester szerepében sokszor megkaczagtatta a közönséget. Csak dicsérettel szólhatunk *Benkőné*-ről (fejedelemsasszony) és *Zsigmondy* Annáról (*Corinna*) is.

A nagyszámú közönség *Szoyer* Ilonát még a szinkórból távozásakor is lelkes ovációkban részesítette s a vendégművész bizonyára kedves emlékekkel távozott el Fiuméből mostani vendégszereplése után is.

A vasárnapi előadások.

Vasárnap délután félhelyárral *János vitéz* került színre. Az előadásról, amelyet közönségünk már ismer, nincs különös mondanivalónk.

Vasárnap este bemutató volt: *Verő* György *Menyecskek* című énekes népszínművét adták elő.

A *Menyecskek* meséje különleges és szokatlan szerkezetű. Mind a három felvonás más-más életképet rajzol elénk. Az első képben, amely a *biróné* címet viseli, a katonaságtól hazakerült, elbizakodott paraszt szoknyahósti szerepeltet, ki bolondítja a lányokat; utóbb a *biróné* is meg akarja hódítani, de ez megalázza a hetvenkedő legényt s kényszeríti, hogy feleségül vegye hűtlenül elhagyott kedvesét. A második képben (*Márika elmén*) egy önfelédtsiher kezét emel apjára, aztán megszökik a szülői háztól. A szülők fájdalma nagy, de Má-

rika, a nővére, valósággal vigasztalhatatlan bátyja eltűnése miatt és sorvad napról-napra. Folyton imádkozik, hogy Isten segítsen haza a testvérét. Egyszer aztán csakugyan megtér a bűnös fiú, feleségét és gyermekét is elhozza s szülei bocsánatát kéri. Ezek meg is bocsátanak; öröm van a háznál, de csakhamar gyász váltja föl az örömet, mert *Márika* meghal, éppen mikor szívére öleli fivérét. — A harmadik kép (*A menyország*) főalakja *András* gazda, ki két fiát megházasítja, de oly önző, hogy a két kis menyecskét magának akarja lefoglalni. A két fiú aztán úgy segít magán, hogy műharaggal összevesznek az öreggel s otthagyják, elmennek a feleségeikkel együtt. — Ime a három képből álló mese. Színes, hangulatos quodlibet, mely minden ízében a való élet igaz lüktetését tükrözi vissza s *Verő* műve bizvást soká marad népszínmű-repertoírunkon.

A darab nagyszámú szereplői közül kiemelően *Rontay* Boriskát, *Kapossy* Józstát, *Veszprémet*, *Hunyady* Józsefet és *Várnay* Jenőt kell kiemelnünk. *Rontay* Boriska és *Faludy* Károly tánczát a harmadik képben háromszor is megismételték. Igen kedvesen és megindítóan játszotta *Márika* szerepét *Biró* Irén; nagyon csinos parasztnyecske volt *Zsigmondy* Anna.

A második kép végén a legmeghatóbb jelenetet tönkretette az az immár nem szokatlan, de fölöttébb bosszantó ügyetlenség, hogy a függőnyt megint hamarabb leeresztették, semmint a kép véget ért.

Műsor.

Kedd: *Fecskefészek*. *Faludy* Károly jutalomjátéka, *Benkő* Gizike felléptével.

Szerda: *Carmen*, opera.

Csütörtök: *Színhákok*. *Nyáray* Antal jutalomjátéka.

Péntek: *Romeo és Júlia*. *Keszler* Ede és *Kápolnay* Juliska jutalomjátéka.

Szombat: *Huszárvér*, nagy operett-újdonosság. Sz. *Rontay* Boriska jutalomjátéka.

Vasárnap d. u.: *Szulamit*, opera.

este: *Huszárvér*, operett, másodsor.

KIVANDORLÁSI ÜGYEK.

— **A kivándorlás emelkedésének okai.** Beavatott oldalról írják a következőket: A Magyarországból való kivándorlás az utóbbi időben oly terjedelmet öltött, mely minden hazafit méltó aggodalommal tölt el s ha azt akarjuk, hogy hazánk fejlődése végleg meg ne akadjon, erélyes rendszabályokkal kell ezt a folyton nagyobbodó elnéptelenedést megakadályozni. E célra tiszta képet kell nyernünk a kivándorlás okairól. Aki a mi kivándorlóinkkal e tárgyról beszélget, mindig azt a választ nyeri: «a szükség kerget minket el, a munka és kereset hiánya és a földszerezés nehézségei». Tehát csakis gazdasági okok idézik elő a kivándorlást. Igaz, hogy ezek az okok már hosszú idő óta fennállanak, de csak körülbelül egy év óta öltött a kivándorlás oly óriási arányokat, tehát kell, hogy az említettek kivül most egyéb okok is fenforogjanak. S ha ezeket kutatjuk, úgy látjuk, hogy a kivándorlás emelkedése összefügg a kormányzat és a rendőrségnek a kivándorlási ügyekbe való beavatkozásával. Amióta törvénnyel és rendőri intézkedésekkel akarják megnehezíteni a kivándorlást s azt csak bizonyos irányba akarják terelni, az amugy is elégedetlen népet a rendeletek egész tömegével csak még jobban figyelmessé tették a kivándorlásra. Különösen emelték a kivándorlók számát a minden megyében szükségtelesen engedélyezett kivándorlási irodák. Ezek az irodák, támogatva a hatóságoktól, hihetetlen tevékenységet fejtenek ki, hogy minél több

hajójegyet eladhassanak s ez annál könnyebben sikerül, mert közvetlenül érintkezhetnek a néppel és a vármegyei hivatalos lapokon közzétett s ez irodák javát szolgáló rendeletek is folyton figyelmeztették a közönséget arra, hogy masutt jobb megélhetési viszonyok vannak. Érdekes, hogy a kivándorlási irodák felállítására óta a kivándorlók száma mennyire emelkedett. A sok hivatalos rendelet a lap-pangó kivándorlási kedvet még élesztette s eredménye a kivándorlás nagyarányu emelkedése. Így látva az okokat, nem foroghat fenn kétség, hogyan lehetne a bajon segíteni s ez nem egyéb, mint azoknak az okoknak megszüntetése, melyek a kivándorlásra csábítanak. Rendőri rendeletekkel és kényszereszközökkel gazdasági okokból származó mozgalmat nem lehet megszüntetni, sőt éppen az ellenkező hatást lehet előidézni. Ezenkívül alapszabályban is kell orvosolni a bajt azáltal, hogy a földműves népnek alkalmat adunk a keresetre kivándorlás nélkül is és arra, hogy könnyebben juthassanak egy kis földcskéhez. Ha földműveseink elegendő keresethez juthatnának s tudnák, hogy egy kis föld szerzése sem tartozik az elérhetetlen dolgok közé, akkor a magyar nem hagyna el oly könnyű szerrel a hazát.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A fiumei kakaó- és csokoládégyár részvénytársaság** szerdán, május 31-én délelőtt 11 órakor tartja nyolczadik évi rendes közgyűlését a Fiumei Hitelbank helyiségeiben.

+ **A fiumei kerámit- és téglagyár részvénytársaság** szerdán, május 31-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Fiumei Hitelbank helyiségeiben.

+ **A Horvát üvegipar részvénytársaság** (Zágráb) három üveggyárának üzemet végleg beszüntette. A vállalat likvidál.

+ **A vasuti díjszabások megtekintetése.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a vasuti állomásokon a vasuti díjszabásokat és üzletszabályzatot a közönségnek megtekintés végett készségesen rendelkezésére bocsássák.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötőnk forgalma.

Érkezett:

Május 28-án.

Segesta, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1083, kapitány La Comare, Palermóból.
Kassa, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 981, kapitány Lucanovich, Valenciából.
Herminie, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 2416, kapitány Bussanich, Triesztből.

Május 29-én.

Tebe, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1041, kapitány Berguglian, Triesztből.
Arimatea, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 2486, kapitány Vidulich, Triesztből.
Carlo, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 546, kapitány Ravasini, Triesztből.

Indult:

Május 27-én.

Huntcliff, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1018, kapitány Peterson, Potiba.
Ettore, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1194, kapitány Grandó, Triesztbe.

Május 28-án.

Aglaiá, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1518, kapitány Chersich, Triesztbe.
Albania, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Manikovich, Cattaróba.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Nyáralás a Balatonon.

Balaton-Almádban a Kompolth-villatelepen még néhány külön villa s magánlakás kiadó a fürdőevadra.

Értekezhetni a tulajdonossal „A Tengerpart” szerkesztőségében.

Cantrida fürdő és vendéglő. Megnyilt.

Szép, árnyas kert, kitűnő konyha, friss sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-összeköttetés minden villanyoskocsihoz.

Fürdőjegyek a villanyosvasut ka-lauzainál is válthatók.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kágyló árak, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJ CZÁR

Szedőinas,

tisztességes szülők gyermeke kezdő fizetéssel felvétetik az „Unio” nyom-dában, Adria-palota.

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

A Foldes-féle
MARGIT-CRÉM

Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszér!

pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

ÁRA: kis tégely 1 kor.,
nagy 2 korona.

Élíváló toilett-cikkek:
Margit-hőlgypor (3 színben) kor. 1.20,
Margit-Szappan 70 fill., Margit-Fogpép (Zahn-pasta) 1 kor., Margit-arcviz 1 kor.

Póstán utánvételel vagy a pénz előzetes be-küldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.

Kapható minden gyógyszerertarban, drogeriában és illatszer-kereskedésben.

Főraktár Fiumében: Babic Hinko, Catti György, Ernest Benco drog., Prodám János, Jechel Ferencz, Pibernik E. drog., Pavačić Fratelli drog., Mizzan A. gyógyszerertárakban.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

„Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatása. — El-tűnteti a fejkorpát, puhítja a haját és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű-vása által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyer-mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEJY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Legujabb divat.

Angol kelmék hölgyek számára óriási választék-ban, az ismert olesó árakon

Fehér battist, áttört	méterje 13 krajczár,
Zefir, divatos mintákban	„ 16 „
Percail, elegáns szinezéssel	„ 16 „
Zefir, legjobb minőség, szolid színek	„ 20 „
Szövetek, 115 cm. széles hölgyruháknak	„ 48 „
Pongées tiszta selyem, modern rajz- zal, I-a minőség	„ 88 „
Crepon, gyapjuból, nagy választék	„ 17 „

Minden az évadhoz szükséges cikk napról-napra friss választékban.

WEISS M.

Szabott árak. **FIUME, CORSO II. TELEFON.**

Eladása divatos kézi munkáknak, hölgyek részére szövetek, butorszövetek, vásznak, fehéreneműk, gyapotkelmék, selymek, keztük, szörmék, esernyők stb.

Könyvnyomdai
műintezet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatra vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolesőbban.

— ESEGUIsce —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipo-litografico.